

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Consiliul municipal Cahul,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de
Consum „Universalcoop” orașul Cahul împotriva Consiliului municipal Cahul,
intervenient accesoriu Primăria municipiului Cahul cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 6 martie 2018, prin care a fost
respinsă cererea Consiliului municipal Cahul cu privire la repunerea apelului în
termen și a fost restituit apelul, ca fiind depus înafara termenului,

c o n s t a t ă :

La 25 februarie 2016 Cooperativa de Consum „Universalcoop” or. Cahul a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Cahul cu
privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 25 iulie 2013 Consiliul orașenesc Cahul a
emis decizia nr. 5/14 (23/14)-XXIV prin care în pct. 2 a decis că „Se permite
Cooperativei de Consum „Universalcoop” or. Cahul reconstrucția cafenelei-bar pe
terenul privat numărul cadastral XXXXX, situat în orașul Cahul, bd. Republicii
17/G”.

A comunicat că în baza cererii depuse la 21 iulie 2015, în adresa Consiliului
orașenesc Cahul, la 30 septembrie 2015, a fost emisă decizia prin care s-a decis: „Se
modifică pct. 2 al deciziei Consiliului orașenesc Cahul nr. 5/14 (23/14)-XXIV din
25 iulie 2013 „Cu privire la proiectarea, construcția și reconstrucția diverselor
obiecte”, după cum urmează: „Se permite Cooperativei de Consum
„Universalcoop” or. Cahul, reconstrucția cafenelei-bar cu proiectarea și construcția
anexelor comerciale (terasă sezonieră) - construcție provizorie, cu demolarea la
prima necesitate a administrației publice locale, pe terenul privat numărul cadastral
XXXXX”.

A mai notat că, ulterior, la 4 noiembrie 2015, a depus în adresa Primăriei orașului Cahul cerere pentru eliberarea autorizației de construire. Autorizația nu a fost eliberată în termen de 10 zile lucrătoare de la momentul înregistrării acesteia și nu a fost informat în scris despre refuz, așa cum prevede art. 12 alin. (1) a Legii privind autorizarea lucrărilor în construcție nr. 163 din 9 octombrie 2010, și a început executarea lucrărilor, anunțând în scris emitentul.

Reclamantul a explicat că, la 28 decembrie 2015 a aflat că Consiliul orașenesc Cahul a abrogat pct. 1 din decizia Consiliului orașenesc Cahul nr. 2/18-XXV din 30 septembrie 2015.

A afirmat că decizia Consiliului orașenesc Cahul nr. 4/10-XXV din 18 decembrie 2015 este neîntemeiată și urmează a fi anulată, din motiv că pct. 1 abrogat din decizia Consiliului orașenesc Cahul nr. 2/18-XXV din 30 septembrie 2015 era legal, și mai mult că lucrările în temeiul actului dat, au fost deja executate, fapt pentru care întreprinderea a suportat cheltuieli de investiție considerabile.

La 18 ianuarie 2016, a depus în adresa Consiliului orașenesc Cahul, cerere prealabilă în temeiul art. 14 al Legii contenciosului administrativ, dar până la momentul actual nu a primit nici un răspuns.

A solicitat anularea deciziei Consiliului orașenesc Cahul 4/10-XXV din 18 decembrie 2015 prin care s-a decis abrogarea pct. 1) din decizia Consiliului orașenesc Cahul nr. 2/18-XXV din 30 septembrie 2015 „Cu privire la proiectarea, construcția și reconstrucția sau demolarea diverselor obiecte, și modificarea unor decizii ale Consiliului orașenesc Cahul” și încasarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 3 august 2016 a fost atrasă Primăria orașului Cahul în calitate de intervenient accesoriu în pricina civilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 februarie 2017 a fost admisă acțiunea. S-a recunoscut nulă decizia Consiliului orașenesc Cahul nr. 4/10-XXV din 18 decembrie 2015 prin care s-a decis abrogarea pct. 1) din decizia Consiliului orașenesc Cahul nr. 2/18-XXV din 30 septembrie 2015 „Cu privire la proiectarea, construcția și reconstrucția sau demolarea diverselor obiecte și modificarea unor decizii ale Consiliului orașenesc Cahul” ca fiind ilegală.

La 12 octombrie 2017 Consiliul municipal Cahul a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 februarie 2017, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f. d. 55).

La 6 februarie 2018 Consiliul municipal Cahul a depus cerere de apel suplimentară (f. d. 71 – 72).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 6 martie 2018 a fost respinsă cererea Consiliului municipal Cahul cu privire la repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de Consiliul municipal Cahul împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 februarie 2017, ca fiind depus în afara termenului legal (f. d. 83 - 90).

La 7 martie 2018 Consiliul municipal Cahul a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 6 martie 2018, solicitând admiterea recursului,

casarea integrală a încheierii contestate cu emiterea unei decizii de admitere a solicitării de repunere în termen a apelului (f. d. 92 - 93).

În motivarea recursului a indicat că în ședința de judecată a instanței de fond din 8 februarie 2017 a fost fixată următoarea ședință pentru data de 15 februarie 2017.

A susținut că reprezentantul Consiliului municipal Cahul, prezentându-se în instanța de fond la data de 15 februarie 2017, prin intermediul grefierii a fost anunțat că ședința de judecată nu va avea loc din motiv că judecătorul este plecat în deplasare și că va fi citat pentru ședința următoare.

A afirmat că ulterior la 10 octombrie 2017 a recepționat prin intermediul oficiului poștal dispozitivul hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 februarie 2017, iar pentru ședința din acea dată nu a fost citat.

A invocat că s-a aflat în imposibilitate de a depune apelul motivat în termen, deoarece emiterea hotărârii instanței de fond a avut loc în lipsa sa, prin ce i s-a încălcat dreptul său la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 6 martie 2018 la 7 martie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 6 martie 2018, Curtea de Apel Cahul a dispus respingerea cererii Consiliului municipal Cahul cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, restituindu-i cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 83 - 90).

Instanța de recurs reține că concluziile Curții de Apel Cahul cu privire la depunerea apelului de către Consiliul municipal Cahul înafara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Central prin care a fost admisă acțiunea înaintată de către Cooperativa de Consum „Universalcoop” orașul Cahul împotriva Consiliului municipal Cahul cu privire la contestarea actului administrativ, a fost pronunțat la 27 februarie 2017 (f. d. 51).

Cu toate acestea, Consiliul municipal Cahul a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe numai la 12 octombrie 2017, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC și concomitent a solicitat repunerea în termen (f. d. 55).

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs apreciază critic afirmațiile recurentului cu referire la faptul că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată în lipsa sa și că a aflat despre aceasta abia la data de 10 octombrie 2017 când a recepționat copia dispozitivului hotărârii prin intermediul oficiului poștal, din care motive a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

Aceasta deoarece, din materialele cauzei rezultă că prima instanță a întreprins măsuri necesare pentru înștiințarea legală a Consiliului municipal Cahul despre locul, data și ora examinării cauzei, or reprezentantul Consiliului municipal Cahul, Mîndru Ștefan a fost prezent în ședința de judecată din 8 februarie 2017, în care au fost cercetate materialele dosarului și în care părțile și-au expus susținerile orale, fapt ce se confirmă prin procesul-verbal din acea dată și în care s-a anunțat că pronunțarea dispozitivului hotărârii se amână pentru data de 15 februarie 2017 (f. d. 45 – 46).

Totodată, potrivit certificatului eliberat la 15 februarie 2017 ședința de judecată a fost amânată pentru data de 27 februarie 2017, ora 14:00 din motivul aflării în deplasare a judecătorului (f. d. 47).

În atare circumstanțe, se conchide că Consiliul municipal Cahul a cunoscut cu certitudine despre litigiul în cauză, și urma să țină cont de prevederile art. 56 alin. (3) CPC, fiind obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să se informeze despre mersul examinării pricinii.

Or, rezultând din prevederile art. 102 alin. (4¹) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de menționat și faptul că Consiliul municipal Cahul având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Pe cale de consecință, este justificată și soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului, or susținerea recurentului Consiliului municipal Cahul că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe ar trebui să înceapă a curge din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, nu constituie motiv întemeiat și justificativ a omiterii termenului și este lipsit de o bază legală.

Iar, potrivit jurisprudenței CEDO, cu valoare de principiu (cauza Ghirea contra Moldovei (Hotărârea CEDO din 26 iunie 2012), recurentul avea obligația de a urmări desfășurarea procesului în care este implicată ca parte.

Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Pe când, Consiliul municipal Cahul nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege. În această ordine de idei sunt lipsite de sens și alte critice aduse în susținerea cererii de recurs, or cele constatate indică direct la abuzul Consiliului municipal Cahul în drepturile sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

Respectiv, prin înaintarea apelului la 12 octombrie 2017, recurentul și-a exercitat dreptul său cu încălcarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și justifică în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea acestuia ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Consiliul municipal Cahul și de a menține încheierea Curții de Apel Cahul din 6 martie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Consiliul municipal Cahul.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 6 martie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum „Universalcoop” orașul Cahul împotriva Consiliului municipal Cahul, intervenient accesoriu Primăria municipiului Cahul cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva